

степовій частині Херсонської області створено заповідник Асканія-Нова, в якому науково досліджуються акліматизація та гібридизація цінних тварин.

На території Причорноморському регіоні розміщається 970 закладів оздоровлення і відпочинку, що складає 32,3% до загальнодержавної кількості, з них 188 санаторіїв і пансіонатів з лікуванням та 186 будинків і пансіонатів відпочинку, відповідно 35,0 та 64,4% усієї їх кількості в Україні.

Рекреаційно-туристичні ресурси Причорноморського регіону включають потужний архітектурно-історичний потенціал.

Слобожанський регіон. В регіоні нараховується близько 500 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, в тому числі український степовий заповідник «Михайлівська цілина».

На Слобожанщині функціонують такі курорти державного значення: Миргород Полтавської області, Березовські мінеральні води та Рай-Оленівка Харківської. Проте, її регіоні розміщена незначна кількість оздоровчих та готельних закладів: відповідно 5,5% та 13,9% від загальної їх кількості по країні, що негативно впливає на обсяги рекреаційно-туристичної діяльності.

У Полтавській області найбільшими центрами туризму є: Полтава, Великі Сорочинці, Гадяч, Миргород, Диканька і Кременчук.

Сумська область в регіоні є найменш розвинутою в рекреаційно-туристичному відношенні, в ній виділяються лише декілька туристичних центрів: міста Суми, Глухів, Лебедин, Путивль, Тростянець.

В Харкові розроблені та відпрацьовуються туристично-екскурсійні маршрути: "Харків науковий", "Культурні споруди Харкова", "Харків олімпійський", триває робота над розробкою екскурсійного маршруту "Харкову - 350 років". Тут започатковані й відбуваються національні та міжнародні конкурси на честь В. Крайнева, В.Горовиця, К.Шульженко, міжнародний конкурс виконавців на українських народних інструментах ім. Г. Хоткевича.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізми реалізації). - Чернівці: Прут, 1996.- 288 с.
2. Любіцева О.О. Ринки туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: Альтерпрес, 2002.-436 с.
3. Паламарчук М.М., Паламарчук О.М. Соціально-економічне макрорайонування України // Географія та основи економіки в школі. -1998.-№2. -С. 4-8.
4. Туризм в Україні - 2002: Статистичний бюлетень. — К.: Державна туристична адміністрація України, 2003. - 41 с.

Сабадош Х.

Науковий керівник – Гавришок Б. Б.

ЗАКОНОМІРНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ОСВОЄННЯ ЗЕМЕЛЬ ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОГО РАЙОНУ

Теребовлянський район характеризується високою сільськогосподарською освоєністю і активним використанням земельних ресурсів, що зумовило комплекс екологічних проблем. В контексті здійснення земельної реформи, **актуальним** є вивчення структури сільськогосподарських угідь окремих територій і розробка заходів, щодо її оптимізації. Виявлення закономірностей у структурі сільськогосподарських угідь окремих регіонів дозволить обґрунтувати конкретні оптимізаційні заходи.

Метою даного дослідження є вивчення закономірностей сільськогосподарського використання земель Теребовлянського району.

Завдання:

- проаналізувати структуру сільськогосподарських угідь Теребовлянського району.
- виявити геопросторові закономірності сільськогосподарської освоєності, розораності, залужненості досліджуваної території.

Всі землі, що знаходяться в межах території України складають єдиний земельний фонд. В залежності від цільового призначення єдиний земельний фонд країни підрозділяють на сім категорій земель. Класифікація земель в залежності від їх цільового призначення забезпечує диференційований підхід до правового регулювання земельних відносин в рамках правового режиму земельного фонду[2, 81].

Згідно земельного кодексу України, землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані або призначені для потреб сільськогосподарського виробництва. До цієї категорії належать орні угіддя, пасовища, луки, землі, які відводяться для садівництва, а також міські угіддя, що використовуються для сільськогосподарських потреб.

Сільськогосподарське землекористування за зайнятими площами є провідним у межах Теребовлянського району. Вивчення структури сільськогосподарських угідь проводилось з використанням статистичної звітності держземагенства [1]. Станом на 2013 р. сільськогосподарські угіддя займали 93701,05 га, що становить 83 % площі району. Найбільші площі земель сільськогосподарського призначення зосереджені в Ілавченській (3489,19 га), Могильницькій (3207,88 га), Дарахівській (3896,74 га), Хмелівській (3599,99 га), Кобиловолоцькій (3126,69 га) сільських радах та м. Теребовля (3461 га) .

На основі зазначених статистичних даних нами побудовано і проаналізовано картографічні моделі сільськогосподарської освоєності, розораності, залужненості тощо.

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Рівень сільськогосподарської освоєності території більшості сільських рад становить понад 80% (рис 1). Найбільші значення цього показника виявлені переважно на заході району, зокрема в межах Ілавченської (96%), Гайворонківської (96%), Маловодівської (95,65%), Бенівської (95,88%), Гвардійської (95,4%), Романівської (95,4%) сільрад. Найнижча сільськогосподарська освоєність у Дружбівській – 18,3%, Кровинківській – 44,5%, Буданівській – 60,6% сільських радах та території м. Тереховлянської – 66,9%.

Структуру сільськогосподарських земель району відображено на діаграмі (рис. 2). Геопросторовий розподіл окремих категорій угідь виявлено при аналізі спеціально побудованих картографічних моделей.

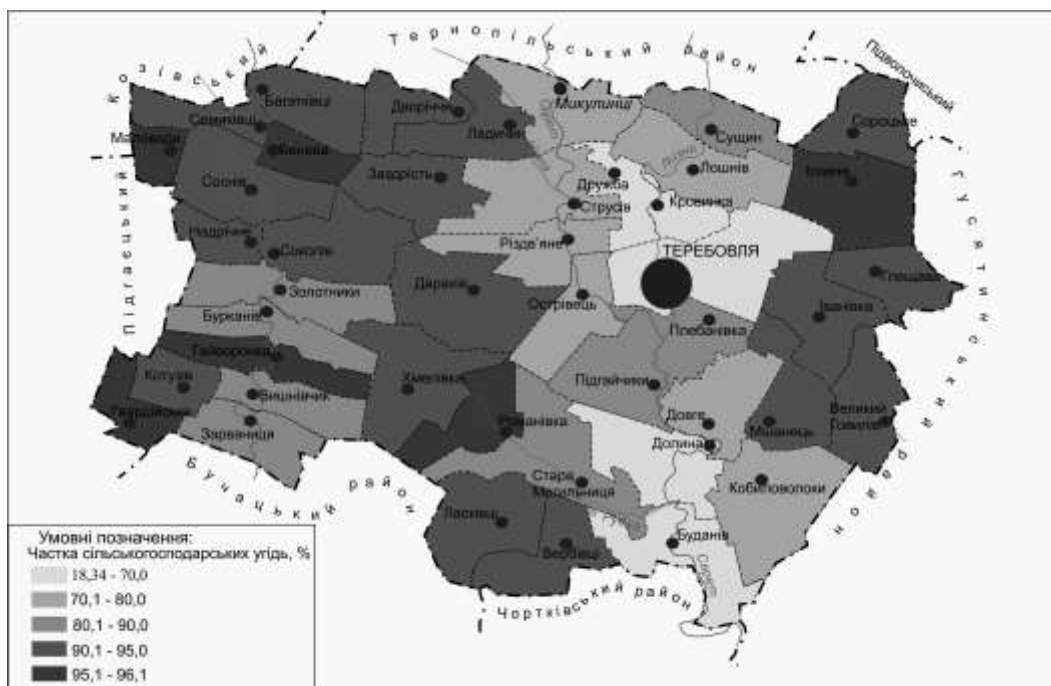

Рис. 1. Сільськогосподарська освоєність земель Тереховлянського району (побудовано автором за даними [1])

У структурі сільськогосподарських угідь Тереховлянського району провідна роль належить орним землям (85%). Найвища розораність характерна для Сороцької (89%), Могильницької (89%), Дворічанської (92%), Маловодівської (90%), Богатківської (91%), Мшанецької (91%), Романівської (87%) сільських рад; найменша – для Підгайчицької (81%), Надрічнянської (76%), Соснівської (78%), Дружбівської (76%), Сущинської (78%). Таким чином, найбільша частка ріллі зосереджена у східній частині району, зокрема в межах вирівняного Стрипа-Серетського межиріччя. Орні землі району приурочені переважно до чорноземів типових глибоких малогумусних та темно-сірих і чорноземних опідзолених оглеєних ґрунтів.

Пасовища у структурі сільськогосподарських угідь займають друге місце. Їх частка становить 11%. Більшість пасовищ є природними і приурочені до річкових заплав та малопродуктивних крутих схилів. Простежується певна закономірність: території сільських рад з високою розораністю, характеризуються незначною часткою пасовищ (до 8%). Найбільша частка пасовищ (20 – 28%) характерна для структури сільськогосподарських угідь північної (м. Микулинці, с. Лошнів) та західної (сс. Надрічне, Соснів, Котузів) окраїн району.

Сіножаті на Тереховлянщині не мають значного поширення. Їх поширення не має чітких географічних закономірностей і ймовірно пов'язане із особливостями розвитку стійлового скотарства.

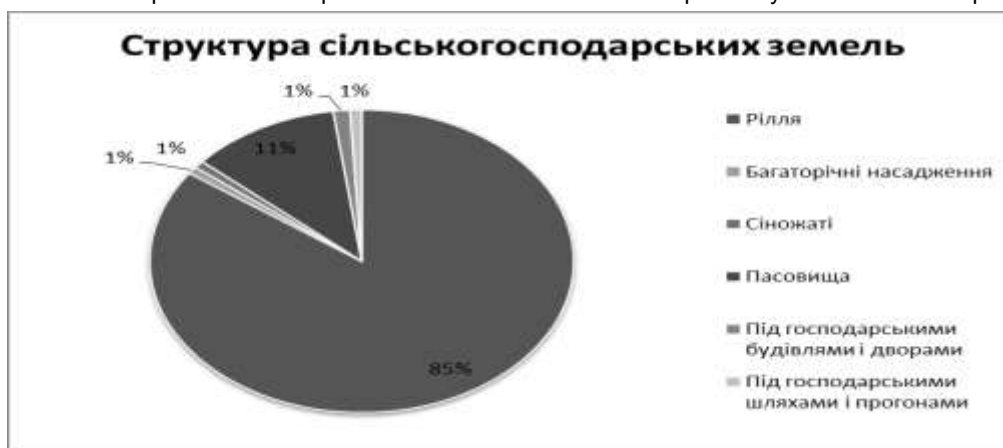

Рис. 2. Структура сільськогосподарських земель (Побудовано автором за даними [1])

Найбільша частка сіножатей виявлена в межах Ладичинської (0,66%), Заздрівської (1,15%), Ласковецької (1,8%), Соснівської (4,13%), Буданівської (1,7%), Лошнівської (4,35%), Дружбівської (5,26%) сільських рад, а найменша – Долинської (0,09%), Вишнівчинської (0,12%), Золотниківської (0,04%). У структурі сільськогосподарських земель низки сілрад (Багатківська, Бурканівська, Гайворонківська, Надричянська, Соколівська) сіножаті взагалі відсутні.

Сади та багаторічні насадження не набули значного поширення. Найменша частка цього типу угідь характерна для Дворічанської сільської ради (0,07%). Найбільша – для м. Теревовля (2,75%) і Дружбівської сільської ради (18,86%).

У структурі сільськогосподарських земель виділяють також несільськогосподарські угіддя. Саме на них зупинемось нижче.

Найбільша частка земель, зайнятих господарськими будівлями і дворами спостерігається у смт. Микулинці (2,32%), найменша – м. Теревовля (0,74%). Частка земель під господарськими шляхами і прогонами на території сільських рад Теревовлянського району незначна і становить в середньому 0,84%.

Отже, земельний фонд Теревовлянського району характеризується значною сільськогосподарською освоєністю та надмірною розораністю. Найбільш сільськогосподарсько освоєними є північно-західна, південно-західна і східна частини району.

На території Теревовлянського району в усіх сільських радах домінуючим видом сільськогосподарських угідь є орні землі та пасовища. Сіножаті, сади і багаторічні насадження займають невеликі площі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Звіт про наявність земель та розподіл їх по землекористувачах, власниках землі та угіддях Теревовлянського району (станом на 01.01.2013). - Теревовля, 2013, 16 с.
2. Кіпач Ф. Землі України: категорії, право власності, стан використання, охорона: навч. посібник / Ф. Кіпач. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 240 с.

Ратинський О.

Науковий керівник – доц. Царик П. Л.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туристично-рекреаційна галузь – сфера культурної діяльності, що динамічно розвивається. На цьому тлі значний інтерес являє подієвий туризм. При правильній організації його ресурсний потенціал є необмеженим. З огляду на відмічене, дослідження розвитку подієвого туризму є актуальним.

Комплексному теоретико-практичному дослідженню питань організації й розвитку подієвого туризму в сучасних умовах присвятили свої праці такі відомі вчені, як А.Бабкін, М.Біржаков, Ю.Блохіна, Е. Богданова, Д.Ісмаєв, М.Кабушкін, Г.Карпова, В.Квартальнов, А.Кирилов, О.Костюк, Ю.Кузнецова, М.Ліндстром, Р.Олльє, Х.Прінгл, І.Смаль, І.Шаповалова та ін. Разом із тим, незважаючи на наявність значного наукового доробку з цих питань, дослідженнями не охоплено окремі напрями організації та регулювання розвитку подієвого туризму як на державному, так і регіональному рівні.

Мета статті – аналіз теоретичних аспектів сутності подієвого туризму та його розвитку в Україні; окреслення перспективних напрямів державного регулювання подієвого туризму, зокрема у контексті прикордонного співробітництва.

Щодня у світі відбувається безліч цікавих подій. Карнавал у Ріо, Love Parade у Берліні, кінофестиваль у Каннах, чемпіонат світу з футболу, перегони Формули 1, День народження королеви Нідерландів, тенісний турнір «Великого Шолома» та ще тисячі інших, про які багато мандрівників навіть не здогадуються. Мало хто з туристів танцював на балі у Відні, був присутнім на параді Хелоуїну в Нью-Йорку, чи на святі молодого вина Божоле у Франції. Проте більшість українських туристів неодноразово з'їздили в Анталію, Шарм-Ель-Шейх по путівці *all inclusive*. Ці напрями є досить популярними серед споживачів на ринку пострадянських країн. Комфортний відпочинок та сервіс здатні задовольнити потреби багатьох туристів. І це ключові фактори популярності даних дестинацій на українському ринку. Проте багато туристів «втомились» від одноманітних подорожей та заздалегідь очікуваної програми поїздки. Єгипет, Туреччина, автобусні, авіа тури Європою, поїздки на острови Тихого, Атлантичного та Індійського океану були, є та будуть актуальними. Але все частіше люди за мету подорожі починають ставити не лише знайомство з країною чи відпочинок на морі, а й відвідування конкретного заходу в тій чи іншій країні. Цей захід є фактором, задля якого планується тур. Саме як реакція на даний попит вітчизняними туроператорами почали формуватися івент-тури. Більш того, Україна сама може запропонувати якісні та цікаві події, які стали б основою таких турів.

Слово Event (подія, захід) в англійській мові має чимало значень: соціально-культурне, технічне й навіть філософське. Але в контексті даної статті розглядається саме соціально-культурне значення терміну, втім це значення є й найбільш популярною семантикою слова. В українській мові використовується як транслітерований варіант – івент, так і аналоговий переклад – подія. Отже, Event (подія, або спеціальна подія) – запланована соціально-суспільна подія (захід), що відбувається в певний час, із певною метою та має певний резонанс для суспільства. До івентів можуть належати кардинально різні заходи: фестивалі, карнавали, паради, конференції, форуми, семінари, тренінги, спортивні змагання, концерти, прем'єри фільмів, театральні вистави.